

NACIONALINĖ MOKYKLŲ VERTINIMO AGENTŪRA

UKMERGĖS „ŠILO“ PAGRINDINĖS MOKYKLOS IŠORINIO VERTINIMO TRUMPOJI ATASKAITA

Vizito laikas – 2017 m. sausio 23–27 d.

Vizito tikslas – mokyklų veiklos kokybės išorinis vertinimas.

Išorės vertintojų komanda:

Vadovaujančioji vertintoja – Vitalija Dziuričienė.

Išorės vertintojai:

Milda Sinickienė, Aida Adiklienė, Vilma Orlovienė, Inga Navickienė, Jūratė Pauliukienė, Nerija Moskalionienė.

Ukmergės „Šilo“ pagrindinė mokykla įsikūrusi rytiniame Ukmergės miesto pakraštyje prie Pivonijos šilo. Mokykla pradėjo veikti kaip Ukmergės 6-oji vidurinė mokykla nuo 1988 metų rugsėjo 1 d. 1998 metais jai suteiktas „Šilo“ vardas. Pagrindine mokykla tapo nuo 2012 metų rugsėjo 1 d. Mokykloje ir jos Antakalnio pradinio ugdymo skyriuje mokosi 507 mokiniai iš Ukmergės miesto, Pivonijos, Šešuolių, Lyduokių seniūnijų. Mokykloje veikia plaukimo baseinas, kuriame lankosi visų rajono mokyklų mokiniai, rajono gyventojai, svečiai, čia vyksta sporto šventės ir kiti renginiai. Palanki gamtinė aplinka ir turtinga sporto bazė sudaro galimybes mokiniams dažnai sportuoti gryname ore, praplėsti ugdymo(si) erdvių ribas.

Išorės vertintojai stebėjo 100 pamokų, dvejas logopedės, specialiosios pedagogės pratybas, šešias konsultacijas, devynis neformaliojo švietimo užsiėmimus, aštuonias klases valandėles, priešmokyklinės ugdymo grupės veiklas (iš viso 126 veiklas), gilinosi į mokinių, mokytojų ir specialistų veiklą pamokose, mokyklos vadovų, mokytojų, klasių vadovų ir aptarnaujančio personalo darbą kabinetuose, koridoriuose ir kitose mokyklos patalpose. Vizito metu išorės vertintojai kalbėjosi su Mokyklos, Metodinės, Seniūnų tarybų nariais, klasių tėvų atstovais, Įsivertinimo grupės, Vaiko gerovės komisijos nariais, socialiniais partneriais, mokyklos darbuotojais, mokiniais. Analizuoti mokyklos veiklos, mokinių pasiekimų ir pažangos fiksavimo dokumentai.

STIPRIŪJŲ VEIKLOS ASPEKTŲ APRAŠYMAS, KOMENTARAI

1. Mokinių asmeniniai kitų veiklų pasiekimai ugdantis socialumą (1.1.1., 1.2.1. – 2 lygis, išskirti aspektai – 3 lygis).

Nors mokyklos erdvėse, interneto svetainėje asmeniniai mokinių pasiekimai neviešinami, neskelbiami geriausiai besimokantys ar didžiausią pažangą padarę mokiniai, nėra straipsnių pasigiriant, pasidžiaugiant mokinių rezultatais, tačiau mokytojai skatina mokinius dalyvauti sportiniuose, akademinuose, meniniuose ir socialiniuose konkursuose, varžybose, olimpiadose, o mokiniai savo pasiekimais džiaugiasi, didžiuojasi ir giriasi. 2014–2015 m. m. mokiniai dalyvavo ir buvo paskatinti apdovanojimais 14 pavadinimų konkursuose, olimpiadose, 2015–2016 m. m. aktyvumas dar padidėjo ir jau 22 pavadinimų konkursuose, varžybose ir olimpiadose mokiniai pasiekė geriausiųjų pripažinimo.

2. Mokyklos sportiniai pasiekimai (1.2.2. – 2 lygis, išskirtas aspektas – 4 lygis).

Mokykla turi puikią bazę sportinei veikai: renovuotas sporto aikštynas, atnaujinta sporto salė, modernus ir vienintelis Ukmergės rajone baseinas su pirtimis. Nuoširdus mokytojų, trenerių darbas lemia aukštus sportinius mokinių pasiekimus. Kūno kultūros mokytojų aukšta kvalifikacija pripažįstama, vertinama visame Ukmergės rajone ir yra skatinama apdovanojimais. Mokyklos ir sporto centro bendradarbiavimas siekiant vaikų, jaunimo ir suaugusiųjų užimtumo ir aukštų rezultatų kryptingas ir veiksmingas, užtikrinantis gerovę viso miesto gyventojams.

3. Tvarkaraščių patogumas mokinių poreikiams tenkinti (2.1.1. – 2 lygis, išskirtas aspektas – 3 lygis).

Pamokų tvarkaraštis padeda tinkamai įgyvendinti ugdymo turinį, sudaro sąlygas mokiniams pasirinkti neformaliojo švietimo veiklą. Dauguma 1–10 klasių tvarkaraščių atitinka higienos reikalavimus. Mokinių mokymosi krūvis, atsižvelgiant į mokyklos galimybes (kai kurie mokytojai dirba ne tik šioje mokykloje), paskirstytas pakankamai tolygiai. Neformaliojo švietimo užsiėmimų laikas lanksčiai derinamas su pamokų tvarkaraščiu. Pokalbiuose mokiniai teigė, kad tvarkaraščiai jiems tinka.

4. Ugdymo(si) organizavimas 1, 2, 4 klasėse užtikrina gerus mokinių pasiekimus ir pažangą pamokose (2.2.2. – 2 lygis, išskirtas aspektas – 3 lygis).

Iš viso 1–4 klasėse buvo stebėtos 43 pamokos, 5–8 klasėse – 45 pamokos, 9–10 klasėse – 12 pamokų. Aukščiausiai vadovavimas kiekvieno mokinio ugdymuisi buvo įvertintas 1 ir 2 klasėse 2,9 įverčiu bei 4 klasėse – 2,6 įverčiu. Vadovavimo kiekvieno mokinio ugdymuisi visose stebėtose pamokose įverčio vidurkis – 2,4. Ugdymo(si) organizavimo kokybė 1, 2 ir 4 klasėse užtikrino geresnius mokinių pasiekimus ir pažangą pamokose. Kiekvieno mokinio pažanga ir pasiekimai stebėtose antrų klasių pamokose įvertinti 2,7, ketvirtų klasių – 2,6, pirmų klasių – 2,3 įverčiu. Šio aspekto visose stebėtose pamokose įverčio vidurkis – 2,1. Iš pateiktų faktų galima teigti, kad ugdymo(si) organizavimas 1, 2, 4 klasėse užtikrina gerus mokinių pasiekimus ir pažangą pamokose.

5. Mokymosi socialumo ugdymas(is) pamokose padeda kurti socialinę bendrystę, kurioje mokiniai drauge bei vienas iš kito mokosi (2.3.1. – 2 lygis).

IQES klausimynu atliktos mokytojų apklausos duomenys rodo, kad mokytojai 2,5 įverčiu įvertino teiginį „Mokytojai skiria užduočių, kurių metu mokiniai aktyviai bendradarbiauja tarpusavyje“. Išorinio vertinimo metu fiksuota, kad bendradarbiavimu grįstos struktūros užduotys buvo skirtos 61 veikloje (iš 126 stebėtų veiklų – 48, 4 proc.). Šių veiklų metu mokiniams reikėjo bendradarbiauti, kad įvykdytų užduoties reikalavimus. Dažniau (62,3 proc.) stebėtose veiklose fiksuota, jog mokiniai sėdėjo grupelėje, tačiau siekė individualių tikslų.

6. Ugdymas mokyklos gyvenimu aktualizuoja ugdymą (si) bei padeda kurti pozityvaus gyvenimo idėjas (2.3.2. – 3 lygis).

Tinkamai bendraudami su mokiniais, mokytojai daugumoje (70,7 proc.) stebėtų veiklų modeliavo pagarbą kitiems žmonės, o mokinių tarpusavio santykiai buvo grįsti geranoriškumu. 2016–2019 m. mokyklos strateginiame plane vienas iš numatytų uždavinių yra „Laikytis mokyklos bendruomenės susitarimų“, o viena iš priemonių – „Nuolatinis dėmesys mokinio elgesio taisyklių laikymuisi“. Uždavinio įgyvendinimas, galima teigti, atsispindi mokyklos gyvenime, nes kalbinti mokiniai žinojo elgesio taisykles, galėjo jas išvardinti bei įvardinti laukiamas pasekmės, jei taisyklių nebus laikomasi. Pokalbis su Tėvų komiteto atstovais, 7–8 klasių mokiniais atskleidė, kad mokykloje organizuojami renginiai yra prasmingi, įtraukiantys šeimas ir vietos bendruomenę. Ugdymas mokyklos gyvenimu 47 (iš 126 veiklų – 37,3 proc.) veiklose išskirtas kaip stiprusis aspektas.

7. Mokyklos interjeras ugdo darnos jausmą ir gerą skonį (3.1.2. – 2 lygis, išskirtas aspektas – 3 lygis).

Mokykla turi atnaujintą jaukų baseiną su pirtimis, visiškai įrengtą sporto salę, aktų salę, mokyklos muziejų, erdvią biblioteką, įvairius kabinetus, valgyklą, atnaujintą stadioną ir aikštyną. Pamokos vyksta suremontuotuose, jaukiuose, estetiškuose, saugiuose kabinetuose. Prie sporto salės įrengtoje vitrinoje eksponuojami mokinių sportiniai laimėjimai, koridoriuose eksponuojami geriausi mokinių dailės, medžio dirbinių, tekstilės ir kiti darbai. Koridoriuose, mokinių pageidavimu, kai kur pastatyti estetiški suoliukai. Jaukiai įrengtas vidinis kiemas. Aplinkos estetiškumas prisideda prie mokinių estetinio skonio ugdymo.

8. Pradinių klasių visų mokinių darbų nuolatinis demonstravimas leidžia mokiniams suvokti save kaip unikalią asmenybę (3.1.3. – 2 lygis, išskirtas aspektas – 3 lygis).

Mokyklos mokytojai, vadovai teigė, kad mokyklos erdves dažnai puošia įvairios darbų parodos. Vizito metu teko stebėti, kad pamokose sukurti visų mokinių darbai gausiai demonstruojami I ir II aukšto koridoriuose prie pradinių klasių kabinetų bei pavienių pradinių

klasių kabinetų III aukšte. Pamokų metu stebėti visų klasės mokinių darbais papuošti pradinių klasių kabinetai. Pradinių klasių mokiniai didžiuojasi savo darbais, noriai pasakoja apie juos. Mokiniai jaučiasi svarbūs kurdami aplinką. Pradinių klasių mokytojos pasakojo, kad mokinių darbų demonstravimas skatina mokinius saugoti savo ir kitų darbus ir apgailestavo, kad vyresnių klasių mokiniai kartais sugadina darbelius.

9. Pradinių klasių tėvų į(si)traukimas įvairiomis formomis į vaikų ugdymą(si) prisideda prie ugdymo(si) įvairovės kūrimo (4.2.2. – 2 lygis, išskirtas aspektas – 3 lygis).

Kiekvieno pokalbio metu (su Mokyklos tėvų komitetu, 7–8 klasių mokiniais, direktoriaus pavaduotoja ugdymui) buvo pabrėžiama, kad pradinių klasių tėvai aktyviau dalyvauja mokyklos gyvenime: veda pamokas apie profesijas, dalyvauja adventiniuose skaitymuose, gamina inkilėlius, dažnai komunikuoja su klasės mokytoja ir kita. Veiklios pradinių klasių mokytojos dirba lanksčiai ir geba sutelkti klasės bendruomenę mokymosi pasiekimų gerinimui, ugdymo(si) proceso pajavirinimui, savanorystei bei kitoms prasmingoms veikloms.

10. Paveiki mokyklos tinklaveika padeda mokyklai kompleksiškai siekti užsibrėžtų tikslų (4.2.3. – 3 lygis).

2016–2019 m. strateginio plano vienas iš uždavinių yra „*stiprinti ryšius su socialiniais partneriais*“. Šio uždavinio paveikų įgyvendinimą išorės vertintojai fiksavo pokalbių su mokiniais, socialiniais partneriais, Mokyklos tėvų komitetu, mokyklos vadovais metu. Minėtų pokalbių dalyviai pabrėžė tinklaveikos prasmingumą, išliekamąją vertę, perspektyvumą. Pokalbis su socialiniais partneriais atskleidė, kad įvairūs mokyklos ryšiai teikia abipusę naudą: kartu organizuojami renginiai, lengvinama ugdytinių adaptacija, tariamasi dėl dokumentų rengimo dirbant drauge (pavyzdžiui, dėl mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo su gimnazijomis), dalinamasi patalpomis, užtikrinamas ugdytinių saugumas ir kita. Lanksčiai bendradarbiaujant su gimnazijomis taip pat palaikomi ryšiai su buvusiais absolventais, stebima jų pažanga.

TOBULINTINŲ VEIKLOS ASPEKTŲ APRAŠYMAS, KOMENTARAI

1. Ugdymo planavimas, įgalinantis organizuoti kiekvieno mokinio rezultatyvų ugdymąsi (2.1.2. – 2 lygis).

Ukmergės „Šilo“ pagrindinės mokyklos 2016–2017 m. m. pradinio ir pagrindinio ugdymo programų ugdymo planas (toliau – UP) sudarytas vadovaujantis Bendraisiais ugdymo planais bei kitais pradinį ir pagrindinį ugdymą reglamentuojančiais dokumentais. UP rengė darbo grupė, kuriai siūlymus teikė metodinės grupės, specialistai. Su mokyklos UP projektu mokyklos bendruomenė supažindinta. Rengiant UP remtasi ugdymo proceso stebėsenos išvadomis, atsižvelgta į tėvų pageidavimus, tačiau tik iš dalies remtasi mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo ugdymo procese duomenimis, pasiekimų tyrimų, standartizuotų testų, mokyklos veiklos įsivertinimo duomenimis. Sudarytas Mokinių pasiekimų gerinimo planas, tačiau plane numatytos priemonės tik iš dalies atliepia kiekvieno mokinio galimybes bei paskatas siekti aukštesnių mokymosi pasiekimų ir pažangos: numatytos priemonės (iš devynių priemonių keturi pokalbiai) menkai atliepia mokinio poreikius, remiantis pasiekimų, standartizuotų testų analizės duomenis, nenumatyti konkretūs įgyvendinimo pamatavimo rodikliai. 9 klasės mokiniams, iš kurių 52,9 proc. I trimestrą nepasiekė patenkinamo pasiekimų lygmens, nenumatytos konkrečios pasiekimų gerinimo priemonės. Pokalbyje 5 klasių mokytojai negalėjo pagrįsti, kokie duomenys skatino skirti valandas kūno kultūros ugdymui grupėmis, rusų kalbos mokymui 5 klasėje, kai 11,5 proc. 5 kl. mokinių, 40 proc. mokinių 8 kl. I trimestrą nepasiekė patenkinamo pasiekimų lygio. 9–10 kl. mokinio ugdymo poreikiams tenkinti valandų visai neskirta. Išanalizavus mokinių pasiekimų, standartizuotų testų duomenis, mokyklai vertėtų skirti tikslines konsultacijas ne nuo spalio 1 d., o nuo rugsėjo mėnesio. Ugdymo diferencijavimas ugdymo plane numatytas iš dalies atsižvelgus į mokyklos kontekstą. UP 35–37 punktai tiesiog perkelti iš BUP. Planuodami ir įgyvendindami pradinio ir pagrindinio ugdymo turinį mokytojai vadovaujasi Ukmergės „Šilo“ pagrindinės mokyklos ugdymo turinio planavimo dokumentų rengimo tvarka, patvirtinta 2013 m. rugpjūčio 23 d. direktoriaus įsakymu Nr. V-21, kurioje reglamentuoti reikalavimai ilgalaikiams, programų ir klasių vadovų veiklos planams. Šį tvarkos aprašą verta atnaujinti. Nors laikomasi susitarimų rengiant suderintos formos planus, tačiau

dauguma pateiktų ilgalaikių planų yra formalūs, parengti vadovaujantis pavyzdiniais planais, skelbiamais internete, bet nėra pritaikyti konkrečiai klasei ar mokinių grupei. *UP labiau atlieptų mokyklos mokinių ugdymosi poreikius ir lūkesčius, įgalintų kiekvieną mokinį siekti nuolatinės asmeninės pažangos, jei būtų priimti aiškūs dalykų mokytojų ir specialistų susitarimai dėl konkrečių priemonių mokyklos tikslams ir uždaviniams įgyvendinti, mokinių pasiekimams ir pažangai gerinti, remiantis mokymosi pasiekimų duomenimis, bei analizuojamas jų įgyvendinimo veiksmingumas pamokoje. Tikslingai orientuoti į konkrečios klasės mokinių asmeninę, socialinę ir kultūrinę patirtį, mokyklos veiklos kontekstą mokytojų ilgalaikiai planai įgalintų orientuotis į mokinių kompetencijas ugdantį pamokos planavimą ir organizavimą.*

2. Savivaldumas mokantis ir mokymosi konstruktyvumas, padedantis mokiniams sieti išmokus dalykus su nežinomais bei patiems konstruoti savo mokymąsi (2.3.1. – 2 lygis, išskirtas aspektas – 1 lygis).

Vizito metu išorės vertintojai užfiksavo, kad tik pavienėse stebėtose veiklose (iš 126 stebėtų – 12,7 proc.) mokytojai sudarė galimybę mokinių aktyvumui reikštis, valdyti savo mokymąsi. Nors mokinių aktyvumas atskiruose veiklos etapuose buvo fiksuotas ir kitų veiklų metu, tačiau dažniausiai stebėtose veiklose mokiniai žinias turėjo priimti pasyviai, nukopijuoti informaciją, kurią pateikė mokytojai ar kuri parašyta vadovėliuose, o ne aktyviai analizuoti, suprasti ir susieti su jau žinomais dalykais. Tinkami pavyzdžiai, kuomet išmukti dalykai sieti su nežinomais, stebėti tik dalyje veiklų (11,9 proc.). Kaip tobulintinas aspektas savivaldumas mokantis išskirtas 38 (30,2 proc.) veiklose. *Mokytojai turi padėti mokiniams susikurti supratimą apie naujas žinias, įsisąmoninti jas perfrazuojant savais žodžiais ir apsvairstant jų prasmę, reikšmę. Pamokų metu reikėtų neapsiriboti vien perdavimo modeliais (mokytojas perteikia, o mokinys įsimena), o pereiti prie žinių kūrimosi modelio, pavyzdžiui, kartu nusimatant mokymosi uždavinį, organizuojant reflektiviąsias diskusijas, prisiimant bendrą atsakomybę (mokinių ir mokytojo) už mokymosi veiklos inicijavimą ir vadovavimą jai.*

3. Užduočių vertinimo kriterijų aiškumas, užtikrinantis mokinių pažangą skatinantį grįžtamąjį ryšį pamokoje (2.4.1. – 2 lygis, išskirtas aspektas – 1 lygis).

Mokyklos dokumentuose aiškiai susitarta dėl vertinimo kriterijų, mokinio pažangos stebėjimo, fiksavimo, panaudojimo planuojant ir koreguojant ugdymą. Mokytojai yra parengę kiekvieno dalyko vertinimo kriterijų aprašus, kurie labai skiriasi savo struktūra, turiniu. 16 proc. labai gerai ir gerai įvertintose stebėtose pamokose mokiniai informuoti ir su jais aptarta, ko iš jų tikimasi, koks turi būti gerai atliktas darbas, kokie užduočių vertinimo kriterijai. Neaiškūs arba neaptarti vertinimo kriterijai užfiksuoti 51 proc. pamokų, iš kurių vertinimo kriterijų aiškumas kaip tobulintinas veiklos aspektas nurodytas 26 proc. pamokų. *Vertinimas ugdymui glaudžiai siejasi su mokymosi uždavinio formulavimo problematika: jei būtų visuomet formuluojamas konkretus, į pamatuojamą rezultatą orientuotas mokymosi uždavinys, tai mokymosi sėkmės matavimas bei mokinių individualios pažangos įvertinimas apibendrinant pamokos veiklas taptų tikslesnis bei prasmingesnis. Daugumai mokytojų reikėtų didesnę dėmesį skirti aiškių vertinimo kriterijų kiekvienai užduočiai planavimui. Aiškūs, su mokiniams aptarti užduoties vertinimo kriterijai leistų mokiniams tinkamai analizuoti ir vertinti savo pažangą, o mokytojams leistų teikti pažangą skatinantį grįžtamąjį ryšį, stiprėtų mokinių savivoka ir motyvacija siekti geresnių mokymosi rezultatų.*

4. Kolegialus mokymasis besimokančios organizacijos bruožų raiškai (4.2.1. – 2 lygis).

Veikimo kartu apraiškas mokykloje galima stebėti ir per Olweus programos įgyvendinimą, kurios vienas iš komponentų yra MSG (Mokymosi ir supervizijų grupių) veikla. Tačiau mokyklos pedagoginė bendruomenė veikdama kartu turi daug neišnaudotų galimybių. Mokyklos pirminėje informacijoje pateikti mokytojų kvalifikacijos tobulinimo prioritetai rodo, jog jie nekinta per pastaruosius dvejus mokslo metus. 2016 metų IQES apklausos rezultatai rodo, kad 51 proc. mokytojų teigia, jog mokytojai ugdymo procese bendradarbiauja vienas su kitu, o pokalbiuose su Metodine taryba, direktoriaus pavaduotoja ugdymui vertintojai sužinojo, kad mokytojų mokymasis vieniems iš kitų stebint kolegų pamokas vyksta pavieniais atvejais. *Veikimą kartu tikslinga pradėti nuo kiekvieno mokytojo asmeninių tobulinimosi tikslų, grįstų įsivertinimo duomenimis, išsikėlimo.*

Tada verta burtis į mokymosi grupes, skatinti lyderystę mokymuisi, skirti dėmesį turimos patirties reflektavimui kartu. Mokykloje turi būti ne tik skatinamas, bet ir akcentuojamas kolegialus grįžtamasis ryšys. Norintys tobulėti mokytojai turėtų aptarti savo mokymą su bendradarbiais. Pravartu pedagogams sudaryti sąlygas lankytis vieni kitų pamokose, pavyzdžiui, bent kartą per mėnesį. Stebėjimų metu naudingiausia susitarti, koks aspektas bus stebimas, o teikiant grįžtamąjį ryšį akcentuoti ties norimu patobulinti aspektu. Ne mažiau svarbu burtis į savianalizės grupes, kuomet dirbama su tais mokytojais, kurie turi tokius pačius tobulėjimo tikslus arba susiduria su panašiomis problemomis. Svarbu, kad mokytojai nusiteiktų, jog privalo nuolat tobulėti ir vertinti savo veiklos poveikį mokinių mokymosi rezultatams, o tai optimaliausia atlikti veikiant kartu

5. Stebėsenos sistemingumas, sprendimų pagrįstumas ir planų gyvumas tikslingam turimų išteklių panaudojimui mokinių pasiekimams ir pažangai gerinti (1.2.2., 4.1.1. – 2 lygis).

Mokyklos sukurtas pažangos planas neefektyvus. Planuodama mokykla nesinaudoja turimais duomenimis ir nėra sutarusi, kokių rezultatų nori pasiekti. Mokykla nėra susitarusi, kas yra mokyklos pažanga. Mokykloje nepriimti bendri susitarimai dėl kiekvieno mokinio pažangos stebėjimo. Mokykla neturi nusistačiusi prioritetinių ugdymosi kokybės gerinimo uždavinių. Mokinių kontrolinių darbų pokytis nestebimas sistemiškai. Nėra aiškių, visai mokyklai vieningų, susitarimų dėl kontrolinių darbų vertinimo. Ypač žemas mokinių pažangumas 9–10 klasėse – tik 55,9 proc. mokosi pažangiai. Toks pat skaičius 5–10 klasių mokinių aukštesniuju lygiu baigė 2015–2016 m. m. I trimestrą. Nerimą mokyklai turėtų kelti 2,5 proc. padidėjimas nepatenkinamai besimokančių. Tokia pat tendencija, kai pradinių klasių mokinių pasiekimai geri, 5–8 klasių mokinių pasiekimai patenkinami, o 9–10 klasių mokinių pasiekimai prasti, stebima jau keleri metai iš eilės. *Siekiant, kad mokyklos pasiekimai ir pažanga augtų, mokyklai būtina susitarti, kurie visų mokinių asmenybės brandos, pasiekimų ir pažangos duomenys bus stebimi, kada įsivertinami, kada ir kaip priimami sprendimai dėl pasiekimų ir pažangos gerinimo. Įsivertinant vienu ar kitu veiklu naudingumą, tikslingą išteklių panaudojimą, būtina įsivertinimą grįsti duomenimis, rodančiais, kaip kinta mokinių pasiekimai ir pažanga. Strateginiai ir kasdienės veiklos gerinimo sprendimai bus naudingi tie ir tiek, kiek jie bus orientuoti į konkrečių mokinių, mokinių grupių, klasės, koncentro, visos mokyklos mokinių pasiekimų ir pažangos augimą. Mokytojams būtina vertinimo strategijas pamokose išnaudoti kiekvieno mokinio galių gilesniam pažinimui, ugdymosi proceso bei daromos pažangos stebėjimui, mokinio mokymosi sunkumų diagnozavimui laiku. Atsižvelgdami į konkrečius mokinių pasiekimus pamokoje, ciklo pabaigoje, mokytojai turi koreguoti ugdymo turinį dėl paveikesnio mokinių pasiekimams ir pažangai ugdymo(si) organizavimo. Mokyklai būtina priimti aiškius sprendimus dėl kiekvieno mokytojo indėlio, susijusio su mokinių pasiekimais ir pažanga, įsivertinimo bei tobulinimosi mokantis vieniems iš kitų planavimo.*

Metiniai veiklos planai iš dalies dera su mokyklos strategija. Dauguma veiklų kelerius metus planuojamos tos pačios. Planų įgyvendinimo rezultatai nepamatuojami, todėl neaišku, ar įgyvendinami. Planų įgyvendinimą mokyklos bendruomenė supranta kaip įvykusius renginius, tačiau jų nesieja su mokinių pasiekimais ir pažanga. Metinis planas įgyvendinamas planuojant tai vienam, tai dviem mėnesiams. Mėnesių veiklose mažai planuojama nurodant konkretų veiklos vykdymo laiką, veiklos laukiamas rezultatas neplanuojamas. Planų gyvumas ir sprendimų pagrįstumas dėl mokyklos veiklos tobulinimo tikslų, uždavinių, priemonių įgyvendinimo yra vienas iš tobulintinų mokyklos veiklos aspektų. *Mokyklai vertėtų permąstyti, kokių konkrečiai apibrėžtų laukiamų rezultatų ji siekia, kokia jų reikšmė mokinių mokymosi pasiekimų gerinimui, kaip formuluoti pamatuojamus uždavinius. Tikėtina, tai leistų numatyti tikslingesnes priemones laukiamų rezultatų pasiekimui, leistų atsisakyti perteklinių veiklų. Mokyklai vertėtų susikurti stebėsenos rodiklius, susijusius su mokinių pasiekimais ir pažanga, kad pagal jų pasiekimą galėtų bendru sutarimu įsivertinti savo veiklos kokybę. Tai mokyklai leistų priimti duomenimis pagrįstus sprendimus dėl mokyklos veiklos tobulinimo tikslų ir uždavinių, kurie taptų visų planų pagrindu.*